

Raad van State, afdeling administratie.

A R R E S T

- - - - -

nr. 25.089 van 28 februari 1985
in de zaak nr. A. 23.603/VII-2610.

Verzoekende partij :

Georges BOUCQUEAU-D'HESPEL,
die woonplaats kiest bij
advocaat bij het Hof van Cassatie L. DE GRYSE,
kantoor houdende te BRUSSEL, Messidorlaan 206

Tegenpartij :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister
van Nederlandse Cultuur en Vlaamse Aangelegenheden,
thans de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door
de Vlaamse Executieve.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift ingediend op 21 maart 1978
namens G. BOUCQUEAU-D'HESPEL, door zijn raadsman, advocaat
P. OLIVIER, om de vernietiging te vorderen van het konink-
lijk besluit van 13 januari 1978, houdende rangschikking
als landschap, overeenkomstig de bepalingen van de wet van
7 augustus 1931, van het kasteeldomein van Ossel en omgeving
en van het gehucht Amelgem en omgeving, "gelegen op het
grondgebied van Merchtem (Brussegem)", en omvattende o.m. de
percelen bekend ten kadaster Sectie F - artikel 1819, nrs.
134, 138/D, 141/B2, 142/A, 142/C, 169/A, 173/A, 141, 144/B,
144/A, 141/C2, 142/D, 142/E, 142/F, 173/D, 174/B, 174/C,
170/A, 171/A, 172/A, 173/E, 141/E2, 141/F2, 175, 135/A, 136,
en 143/S, waarvan verzoeker eigenaar is;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van ant-
woord en van wederantwoord;

Gezien het verslag over de zaak opgemaakt door
auditeur HUBREGTSEN;

Gelet op de beschikking van 24 september 1981, waarbij het lid van het auditoraat, aangewezen door de auditeur-generaal, belast wordt met onderzoek;

Gelet op het verslag na onderzoek opgemaakt door Auditeur HUBREGTSEN;

Gelet op de beschikking van 15 maart 1982, die de neerlegging ter griffie van de verslagen en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan partijen en gezien de laatste memorie van de tegenpartij;

Gelet op de beschikking van 3 januari 1985, waarvan aan partijen op 10 en 18 januari 1985 kennis is gegeven en waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 7 februari 1985;

Gehoord het verslag van staatsraad VERSCHOOTEN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat DE GRYSE, die verschijnt voor verzoeker;

Gehoord het gelijkluidend advies van auditeur HUBREGTSEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1.1. Overwegende dat de wezenlijke gegevens van de zaak als volgt kunnen samengevat worden :

1.1. Ingevolge een initiatief van het provinciaal comité van Brabant van de Koninklijke Commissie voor monumenten en landschappen en op grond van het door de diensten van de Rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg (R.M.L.Z.) opgestelde verslag, adviseert de Koninklijke

Commissie voor monumenten en landschappen (K.C.M.L.),
1° afdeling, op 16 september 1976 als volgt :

"3.4. (492) Brussegem. Geheel gevormd door het
"gehucht Amelgem en de kasteeldomeinen van Ossel en
"Ter Hagen en de omgevende landerijen. De sociaal-
"economische en ruimtelijke situatie (grootgrond-
"bezit suburbaan Brussel aan de overkant van de
"Amelgem-Molenbeek) nopen tot een snelle bescherming
"als landschap omwille van esthetische redenen.
" De afbakening rond de kapel van Onze Lieve Vrouw
"geboorte te Amelgem moet ruimer worden opgevat".

1.2. Bij ter post aangetekende brieven van 7 maart 1977 wordt het rangschikkingsvoorstel betekend aan de gemeente Merchtem, aan de betrokken eigenaars, waaronder verzoeker, aan de Ministeries van Landbouw en van Openbare Werken en aan de gouverneur van de provincie Brabant, met vermelding dat de aanmerkingen schriftelijk kunnen ingediend worden binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de betekening.

1.3. Verzoeker laat bij een schrijven dat op 4 mei 1977 op de Rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg toekomt zijn bezwaren tegen de voorgenomen rangschikking kennen. Deze bezwaren hebben voornamelijk betrekking op de landbouw-exploitatie die volgens verzoeker door de beperkingen die door de rangschikking worden aangebracht, zonet onmogelijk dan toch ten zeerste belemmerd zullen worden.

1.4. Ter voorlichting van de Koninklijke Commissie beoordeelt inspecteur DENEFF van de R.M.L.Z. in zijn verslag van 31 augustus 1977 verzoekers bezwaren als volgt :

- "- het landschap is nog vrij gaaf (zie fotodocumen-
"tatie)
- "- geen tegenstrijdigheid met het gewestplan :
" . voorziet voor 3/4 landschappelijk waardevol
" agrarisch gebied "waarvoor bepaalde beper-
" kingen gelden met als doel het landschap te
" beschermen of aan landschapsontwikkeling te
" doen" (p.p. 64);
" . perceel 142 B/2 is bosgebied;
" . de kasteeldomeinen van Ossel en het Hagen-
" kasteel werden als parkgebied aangeduid en
" de boorden van de Molenbeek als natuurgebied;
" . de verkavelingen op het grondgebied Wemmel
" tonen aan dat de rangschikking als tweede
" grendel wel degelijk nuttig zou kunnen zijn.

"- de bij de betekening opgelegde erfdienst-
 " baarheden zijn geen hinderpaal voor de
 " huidige landbouw. Enige controle op bepaal-
 " de ontwikkelingen (kassenteelt, industriële
 " vetmesterijen) lijkt ons volledig in over-
 " eenstemming met de geest van het gewest-
 " plan".

en besluit als volgt :

" Rangschikking zoals betekend
 " (opp. 183 ha 12a 54 ca) omwille van de esthe-
 " tische waarde. Aan de verbodsbepalingen
 " dient te worden toegevoegd ...".

..5. In haar vergadering van 10 november 1977 brengt de
 L.C.M.L. nopens de kwestieuze klassering advies uit, met
 voordelike overname van het besluit van het hoger geciteerd
 inspectieverslag.

Op 13 januari 1978 wordt het bestreden besluit ge-
 nomen, waarvan artikel 1 als volgt luidt :

"Wordt als landschap gerangschikt overeen-
 "komstig de bepalingen van de wet van
 "7 augustus 1931, om reden van de esthetische
 "waarde, het kasteeldomein van Ossel en omge-
 "ving en het gehucht Amelgem en omgeving,
 "gelegen op het grondgebied van Merchtem
 "(Brussegem), zoals afgebakend op bijgaand
 "plan, betekend ter kadaster :

"...

"- Merchtem (Brussegem), sectie F, artikel
 "1819, de perceelnummers 134, 138D, 141B/2,
 "142A, 142C, 169A, 173A, 141, 144B, 144A,
 "141C/2, 142D, 142E, 142F, 173D, 174B, 174C,
 "170A, 171A, 172A, 173E, 141E/2, 141F/2, 175,
 "135A, 136A, 143S, eigendom van BOUCQUEAU-
 "D'HESPEL Georges, wonende te Villa Osselgem,
 "Amelgemstraat 6 te 1881 Brussegem".

Volgen dan, in artikel 2 van het besluit, de verbodsbepa-
 lingen en eigendomsbeperkingen).

..6. Dit besluit wordt in het Belgisch Staatsblad van
 maart 1978 bekendgemaakt, na bij ter post aangetekende
 endingen van 30 januari 1978 aan de eigenaars, waaronder
 erzoeker, en aan de bij de rangschikkingsprocedure betrokken
 administratieve overheden te zijn betekend.

1.7. Het verzoekschrift wordt op respectievelijk 8 en 7 april 1982 ingeschreven in het register van de hypotheekbewaarder van Brussel, afdelingen VI (Meise) en VII (Merchtem).

2. Ten gronde.

2.1. Overwegende dat verzoeker in zijn tweede middel de schending aanvoert van de artikelen 1 en 6 van de wet van 7 augustus 1931, doordat het rangschikkingsvoorstel op 7 maart 1977 uitsluitend aan de gemeente Merchtem werd betekend, daar waar ingevolge de op 1 januari 1977 in werking getreden samenvoeging van gemeenten, een aantal van de aan verzoeker behorende percelen, voorheen deel uitmakend van de gemeente Brussegem, sinds die datum tot het grondgebied van de gemeente Meise behoren;

Overwegende dat krachtens artikel 51, § 2, van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, het gebiedsdeel van de vroegere gemeente Brussegem, genaamd Oppem, bij de nieuwe gemeente Meise, bestaande uit de vroegere gemeenten Meise en Wolvertem, werd gevoegd; dat het overige gedeelte van de vroegere gemeente Brussegem, krachtens artikel 58, § 1, van voornoemd koninklijk besluit, samen met de gemeenten Merchtem en Hamme, werd samengevoegd tot de nieuwe gemeente Merchtem; dat aan de hand van de in het dossier voorkomende gegevens dient te worden vastgesteld dat enkel de aan verzoeker toebehorende percelen sectie F, nrs. 134, 135a, 136a en 175 op het grondgebied van de gemeente Merchtem gelegen zijn, terwijl de andere percelen binnen het grondgebied van Meise gesitueerd zijn;

Overwegende dat artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, en dat krachtens artikel 6, zesde lid, van die wet, eveneens van toepassing is op de procedure tot rangschikking van landschappen, in zijn tweede tot vierde lid, als volgt luidt :

"Nadat de Minister beslist heeft hetzij een gunstig gevolg te verlenen aan een voorstel tot rangschikking, hetzij op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking in te zetten, wordt dit betekend aan de eigenaars, aan het college van burgemeester en schepenen, aan het federatie- of agglomeratiecollege en aan de bestendige deputatie.

" Dit voorstel wordt medegedeeld aan de Minister tot wiens bevoegdheid de Ruimtelijke Ordening en de Stedebouw en de Landbouw behoren.

" Deze Ministers en al de betrokkenen kunnen bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, hun aanmerkingen indienen binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de betekening of mededeling";

dat het zesde lid van hetzelfde artikel 1 bovendien bepaalt :

"Het koninklijk besluit waarbij tot de rangschikking wordt overgegaan, mag eerst drie maanden na de betekening van het voorstel tot rangschikking aan de eigenaars en aan andere hierboven vermelde betrokkenen, getroffen worden";

dat die bepalingen niets anders kunnen betekenen dan dat, wanneer een te rangschikken landschap op het grondgebied van verschillende gemeenten gelegen is, het rangschikkingsvoorstel aan alle bestuurscolleges van die gemeenten waarover het te rangschikken landschap zich uitstrekt dient te worden betekend; dat de bedoeling van de wetgever terzake duidelijk blijkt uit de parlementaire voorbereidingen die tot de wet van 7 augustus 1931 hebben geleid (Senaat, St. nr. 52 (1928-1929), Memorie van Toelichting blz. 5);

Overwegende dat de tegenpartij niet betwist dat de enige gemeente aan wie het rangschikkingsvoorstel werd betekend, Merchtem is en dat de betekening aan de gemeente Meise niet plaatsvond; dat de tegenpartij evenwel van oordeel is dat "alleen het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Meise gerechtigd is om wegens het door verzoeker ingeroepen verzuim vernietiging te vragen van het klasseringsbesluit" en "dat verzoeker van het klasseringsvoorstel op de hoogte was" en "dat verzoekers belangen bij de bekendmaking en raadpleging niet werden geschaad";

Overwegende dat de mogelijkheid dat het gemeentebestuur van Meise aanmerkingen zou kunnen formuleren die verzoekers bezwaren tegen de voorgenomen rangschikking desgevallend zouden ondersteunen, op zich zelf volstaat opdat verzoeker, in zijn hoedanigheid van eigenaar van een aantal percelen gelegen op het grondgebied van Meise, van een voldoende belang doet blijken bij het opgeworpen middel;

Overwegende dat de betekening van het rangschikkingsvoorstel een substantiële voorwaarde is waaraan voorafgaandelijk dient voldaan te zijn om tot de definitieve rangschikking te kunnen overgaan; dat een verzuim in die betekening tot gevolg heeft dat het definitief rangschikkingsbesluit niet rechtsgeldig tot stand kon komen; dat derhalve het middel gegrond is;

2.2. Overwegende dat de andere door verzoeker aangevoerde middelen niet van aard zijn om tot een ruimere vernietiging te leiden; dat het onderzoek van die middelen zich dan ook niet opdringt;

2.3. Overwegende dat de tegenpartij in haar laatste memorie ook nog doet gelden dat verzoeker slechts belang heeft bij de vernietiging van het bestreden besluit in zoverre dit besluit de percelen betreft waarvan hij eigenaar is;

Overwegende dat een gerangschikt landschap dient te worden beschouwd als een geheel dat een wetenschappelijke, historische of esthetische waarde vertegenwoordigt en niet als zoveel rangschikkingen als er percelen op groepen percelen zijn die elk aan een bepaalde eigenaar toebehoren; dat hieruit volgt dat, behoudens uitzonderlijke gevallen die door de tegenpartij dienen bewezen te worden - bewijs dat in onderhavige zaak niet is aangebracht geworden - een rangschikkingsbesluit onsplitsbaar is zodat de vernietiging geldt voor alle percelen die het bestreden besluit tot voorwerp heeft,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Wordt vernietigd : het koninklijk besluit van 13 januari 1978 houdende rangschikking als landschap van het kasteeldomein van Ossel en omgeving en het gehucht Amelgem en omgeving gelegen op het grondgebied van Merchtem (Brussegem).

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worden op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De inschrijving wordt bevolen, op het kantoor der hypotheken te Brussel, afdeling VI (Meise) resp. VII (Merchtem), van artikel 1 van dit arrest op de kant van de overschrijving van het vernietigd koninklijk besluit van 13 januari 1978.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op zevenhonderd vijftig frank, komen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap.

De kosten van de in artikel 3 van dit arrest vermelde inschrijving, komen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap.

Aldus te Brussel uitgesproken op achtentwintig ebruari 1900 vijfentachtig in de openbare terechtzitting van de VIIe kamer van de Raad van State, samengesteld uit kamervoorzitter A. DEPONDT, staatsraden Gh. TACQ en L. VERSCHOOTEN, en griffier S. HEYVAERT.

De griffier,

S. HEYVAERT:

De voorzitter,

A. DEPONDT.

Voor eensluidend verklaard afschrift.
Brussel, 13 maart 1985
Voor de Hoofdgrieffier,

S. HEYVAERT
Griffier.

De Dwaalender,

134
000-000000

Te storten op P.R. 000-000000

Heel.	9	94	94
Leen	837	84	84
Totaal	946	94	94

Kantoor
Raad van State
Dagverval van en kuring, hand
11 maart 1985